

เทศน์เช้า วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

คุณตคนะ พอฝนตกสิ่งมีชีวิตมันงอกงามมาก พี่มันได้น้ำ เห็นไหม ชีวิตใหม่มันเกิดขึ้นมา แต่ชีวิตเราล่ะ? ชีวิตเรานี้เกิดมาตั้งแต่คลอดออกมาจากท้องพ่อท้องแม่ ชีวิตของเราขึ้นอยู่กับวันๆ หนึ่งนะ เวลากิเลสตัณหา มันบีบปี้ไฟฟ้า มันอัดอัดขัดข้อง เวลากลางวันร้อนนี่นะ มันไม่รู้จะไปไหนเลย มันอัดอัดตัวมันเอง เห็นไหม

นี่เวลาชีวิตใหม่มันเกิดขึ้นมา แรกแย้มมันมีชีวิตชีวาใจ แต่ชีวิตของเราเรามีอยู่แล้ว ทำไมมันเศร้าสร้อยหงอยเหงาล่ะ? มันเศร้าสร้อยหงอยเหงาเพราะมันไม่มีที่พึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก

“ขอให้มึธรรมเป็นที่พึ่งเถิด”

ธรรม เห็นไหม น้าอมตธรรม น้าอมฤตธรรม มันได้ชุบจิตใจของเรา จิตใจของเรา ร่างกายมันต้องแก่ชราคร่ำคร่าเป็นธรรมดา ร่างกายของเรามันจะแก่ชราคร่ำคร่า วัตถุสิ่งใดมันต้องเสื่อมสภาพไปเป็นธรรมดา แต่หัวใจมันมีอายุไหม? อายุ ๑๐๐ ปี ๑๐ ปี อายุแตกต่างกัน แต่ความรู้สึกทำไมผู้ใหญ่สู้กับเด็กได้ ทำไมจิตนี้มันสู้กับเทวดา อินทร์ พรหมได้?

จิตมันไม่มีอายุนะ มันอยู่ของมันอย่างนั้นแหละ เพียงแต่อายุขัยนี่มันเป็นอายุขัยเพราะเกิดในภพชาติ ในภพชาติหนึ่ง ภพชาติหนึ่งมันมีอายุขัยของมัน เพราะมันเป็นสมมุติใช่ไหม? แต่จิตตัวนี้มันเป็นสมมุติต่อเมื่อมันเกิด ถ้ามันเป็นสมมุติ มันเวียนตายเวียนเกิด แต่มันมีสถานะหนึ่งที่มันไม่เคยบอบสลาย มันไม่เคยย่อยสลายนะ

มันเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมนะ แผลดหมื่นปี ก็หมื่นปีก็แล้วแต่ หมดยุขัยมันก็เวียนมาเกิดอีก มันตกรอกเวจิจั้นไป จะตกรอกเวจิจขนาดไหน ทุกข์ก็ยอมรับว่าทุกข์ แต่มันไม่หมดจากกรรมมันก็จะอยู่ดำรงชีวิตอย่างนั้นต่อไป พอหมดจากกรรมขึ้นมา มันใช้กรรม

แล้วมันก็เวียนมา มันเวียนไปเวียนมาอย่างนี้แหละ เพราะอะไร? เพราะเราไม่เข้าถึงธรรม ถ้าเข้าถึงธรรมนะเรามีที่พึ่ง

“เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัยเถิด”

เราก็ตีความกันนะ ถ้ามีธรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัยเราก็จะหวังพึ่งธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นธรรม ธรรมชาติเป็นธรรม ไม่ได้คิดเลย การเกิดการดำรงชีวิตอยู่นี้ก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ธรรมชาติอย่างนี้ ธรรมชาติเวียนตายเวียนเกิดนะ แต่สังขาร อริยสัจที่มันเหนือธรรมชาติ ถ้ามันไม่เหนือธรรมชาติ มันควบคุมใจเราไม่ให้เกิดไม่ให้ตายได้อย่างไร?

เราว่าหวังพึ่งธรรมชาติๆ เพราะอะไร? เพราะวุฒิภาวะของเราไง นี่เขาว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ เราต้องพึ่งธรรมชาติ สิ่งที่เป็นธรรมชาติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดในธรรมชาติ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบุญญานิการมาเป็นพระโพธิสัตว์ เวลาเราเสียดลขึ้นมานี้บอกว่าเราเสียดเปรียบสังคัม บอกว่าเราเป็นผู้โดนเอารัดเอาเปรียบ

ถ้าเราโดนขี้โกงนี้เราเสียดเปรียบ แต่ถ้าเราเสียดลเราเสียดเปรียบที่ไหน? เราเป็นผู้ที่ฉลาดใช้ไหม? เราเป็นผู้ที่มีกำลังของเรา เราเสียดลเพื่อให้ความร่มเย็นเป็นสุขในสังคัม เราอยู่ในสังคัม ถ้าสังคัมร่มเย็นเป็นสุขเราก็มีความร่มเย็นเป็นสุขด้วย เห็นไหม นี่สังคัมร่มเย็นเป็นสุข สมณะ ชี พราหมณ์ ก็มีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ สังคัมมีความขัดแย้ง สมณะ ชี พราหมณ์ จะนั่งหลับตาอยู่นี้ แล้วสังคัมเป็นอย่างไรล่ะ?

สมณะ ชี พราหมณ์ นั่งหลับตา นี่หลับตาเผยแผ่ธรรม แผ่บารมีให้หัวใจของคน ให้หัวใจของสัตว์โลกที่มีความขัดแย้งให้มันลืมตาอ้าปาก คำว่าลืมตาอ้าปากคือหาเหตุผล ลืมตาอ้าปาก ธรรมะ สังขารนี้มันเข้ามาถึงจิตใจเราแล้ว เราจะมีอารมณ์ เราจะมีมาให้ภัยต่อกัน แต่ถ้ามีความให้ภัยต่อกัน เห็นไหม คุณเวลาหมุ่โจรเราจะให้ภัยต่อเขา เราก็ต้องมีข้อกติกาก็จะให้เขากลับเป็นคนดี

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อการให้ภัย มันก็ให้ภัยจากใครล่ะ? ใครที่เขามีสัจจะ เขามีคุณงามความดี เราก็เจ้อจางเขา แต่ถ้าเขามีการฉ้อฉล เราก็ต้องมีข้อบังคับกับเขาขึ้นมา นี่การให้ภัย การเสียดล ผู้ให้ต้องฉลาดนะ ถ้าผู้ให้ไม่เสียดล คุณคนที่เขาจะบริจาคนะ เห็นไหม เขาต้องซ่อนชื่อ

ต้องแอบซ่อน ต้องทำ เพราะอะไร? เพราะถ้าเขาเสียสละ เขาให้แน่ ทุกคนจะวิ่งไปพึ่งเขาหมดเลย

นี่มันเป็นอย่างนั้น แต่สิ่งที่เราเป็นผู้ที่ฉลาด เห็นไหม คุณครูบาอาจารย์ของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ในป่า ไม่มีใครรับรู้เลย ไม่มีใครเห็นด้วยเลย อยู่คนเดียววนะ เวลาท่านทำของท่านขึ้นมา เวลาท่านออกมาเผยแผ่ธรรม ทำไมเป็นครูของเทวดา ของอินทร์ ของพรหม เป็นไปหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน ทำคุณงามความดีของเรา เรามานั่งสมาธิภาวนาของเรา เพื่อเอาใจของเราไว้ในอำนาจของเรา เอาใจของเราไว้ในอำนาจของเราเห็นไหม นี่โอปนยโก เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม มาดูความสงบของใจฉันสิ ใจฉันมีความสงบนะ ใจฉันมีความร่มเย็นเป็นสุขนะ แต่นี่มันไม่มี มันมีแต่กิเลส เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูกิเลส พอมีกิเลสมันบีบบี้สีไฟเรา เราก็พาลทั่วไปหมดเลยนะ นี่ปฏิบัติแล้วก็ได้ไม่ได้ สถานที่ก็ไม่ดี แดดก็ร้อน อู่.. ยุ่งไปหมดเลย

การเกิดก็ไม่ดี เพราะมีการเกิดถึงมีการตาย เพราะการเกิดนี้ทำให้ทุกข์ เห็นไหม ชาติปีทุกข์ การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง.. การเกิด เห็นไหม นี่โลกนี้มีเพราะมีเรา สรรพสิ่งมี นี่มีความขัดข้องหมองใจ มีความอึดอัดขาดแคลน มีความบีบบี้สีไฟในหัวใจ เพราะมีการเกิด มีสถานะ

การเกิด เห็นไหม ชาติปี ทุกข์ มาระณัมปี ทุกข์ สิ่งต่างๆ พอมีการเกิด มีมรณะภัย มีโสกะ ปรีเวทะ มีต่างๆ นี่มันมีเพราะมีการเกิด ที่ไหนมีการเกิด ที่นั่นมีความทุกข์ แล้วจะไม่เกิดได้อย่างไร? มันไม่เกิดไม่ได้หรอก จิตมันต้องขับเคลื่อนไปอย่างนี้โดยธรรมชาติของมัน ไม่มีใครมีอำนาจเหนือมันหรอก เว้นไว้แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าไปกำจัด เข้าไปพิจารณาเข้าไปดูแลมัน

ดูแลนะ เอามันมาดูแลเหมือนเด็กเลย เด็กของเรา ลูกเราต้องดูแลให้ดี หัวใจของเรา เราต้องดูแลเอง ไปวัดไปวา พึ่งเทศน์ครูบาอาจารย์ เห็นไหม ครูบาอาจารย์ก็บอกวิธีการเท่านั้น เราจะต้องดูแลหัวใจของเรา เราต้องมีสติยับยั้งไม่ให้มันมีอำนาจเหนือเรา เราดูแลใจของเรา ถ้ามีสติยับยั้งมัน ยับยั้งไม่ให้กิเลสมันชักนำไป

แล้วดูแล ตั้งสติ ทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบ เห็นไหม คนวิ่ง คนขวานขวายอยู่มันเห็นภาพไม่ชัด ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา มันจะเห็นภาพของมันชัด แล้วมันจะดูแลใจของมันได้ ถ้า

หัวใจนี้มันดูแล นี่สิ่งนี้เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม ถ้ามาดูธรรม มาดูธรรมที่เรา เราจะมีธรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัย ธรรมนี้เกิดจากการกระทำ

กรรม เห็นไหม นี่กิเลสวัฏฏ์ กรรมวัฏฏ์ วิปากวัฏฏ์ สิ่งที่มีกิเลส มีกรรม มีการกระทำ เราทำสิ่งที่ดี ผลที่ตอบสนองเป็นสิ่งที่ดี เห็นไหม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่ความคิดที่ดีประเสริฐ เราว่าทำดีๆ ทุกคนนี้ทำบุญกุศล ทำดีหมดเลยทำไมไม่ได้ดี เราทำดีนี้เราทำดีแบบธุรกิจ เราทำดีนะมีผู้ตอบสนอง มีผู้ให้ ผู้รับใช้ไหม? แต่ความคิดของเรา ดีในหัวใจ ดีเลิศ

หลวงปู่มั่นบอก “ดีที่ไม่มีโทษ ดีเลิศ ดีที่ไม่มีโทษเป็นสิ่งที่ดีที่สุด”

ดีของเรานี้ทำดีเพื่อดี ทำดีเพื่อเรา จิตฟุ้งซ่านก็รู้ว่าฟุ้งซ่าน จิตสงบก็รู้ว่าจิตสงบ จิตที่มันมีความเข้าใจ มันมีที่พึ่งนะ พอมิที่พึ่ง คุณิเวลาคนเรามีความสุข เรามองโลกนี้ระ่มเย็นเป็นสุขไปหมดเลย แต่เวลาจิตเราเร่าร้อนนะ เราจะอยู่ในสวนสาธารณะที่สวยงามขนาดไหน มันก็ดูขวงตาไปหมดเลย จิตของเราถ้าเรารักษาไว้ได้ จิตที่มันดีโดยไม่มีโทษ โลกนี้จะระ่มเย็นเป็นสุขไปหมดเลย นี่ระ่มเย็นเป็นสุขแล้วเข้าใจตามความเป็นจริง เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ เวลาท่านจะไปปรินิพพาน นี่ฉันข่าวของนายจุนทะมื่อสุดท้ายแล้วเดินไปปรินิพพานนะ เห็นไหม เดินไปตาย คีนี่เราจะไปตาย เดินไปตลอด เดินไปตาย พอขณะจะตาย สุภัททะมาถามปัญหา ทุกคนมาถามปัญหา นี่พวกกษัตริย์ออกมาเคารพบูชา เห็นไหม ทุกคนจะได้ถาม

“องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วซากศพจะทำอย่างไร? ศพจะเผาที่ไหน? แล้วทำอย่างไร?”

“อานนท์ เธออย่าเคียดร้อนไปเลย ซากศพของเรานี้จะเป็นหน้าที่ของคฤหบดี เป็นหน้าที่ของกษัตริย์เขา เขาจะจัดการ”

“แล้วจะทำอย่างไรล่ะ?”

“ทำเหมือนจักรพรรดิเขาทำกัน เห็นไหม นี่เขาห่อด้วยผ้าขาว เขาเอารางเหล็กวางไว้แล้วเอาศพนั้นวางไว้ในรางเหล็กนั้น ใส่น้ำมันแล้วจุดไฟเผา”

นี่วิตกกังวล คนที่ไม่ตายวิตกกังวลไปหมดเลย แต่คนจะตายนอนเฉย.. บอกเขาอะไรตายแล้วศพทำอะไร ตายแล้วเผาแล้วจะอัฐิแบ่งกันอย่างไร

นี่ใจจิตที่เอาไว้ดีแล้ว เห็นไหม จิตที่มีความสุข จิตที่มีความสงบในหัวใจ เพราะมันไม่มีอะไรตาย พอเราชำระกิเลสนี้กิเลสตายไปแล้ว พอกิเลสมันตายไปจากใจแล้วนะ เราอยู่ที่ไหนก็ได้มันเข้าใจไปหมด แล้วพอจิตที่มันดีแล้ว นี่เวลาเกิดขึ้นมา ร่างกายนี้ต้องซrak ร่ำคร่ำเป็นธรรมดา แต่หัวใจที่มันเป็นธรรมนะ นี่มันรู้เท่า เจ็บไข้ได้ป่วยก็ดูแลรักษา

เหมือนบ้าน เราอาศัยบ้านอยู่ใช่ไหม? บ้านรั่วเราก็ปะ บ้านที่ไหนมันชำรุดเราก็ซ่อมแซม ร่างกายเจ็บไข้ได้ป่วยเราก็เอาयरักษา มัน นี่รักษาได้ก็รักษา รักษาไม่ได้ก็ทิ้งมันไป เห็นไหม เราอยู่อาศัยในบ้าน จิตเราออกจากบ้าน บ้านก็ทิ้งมันไป เวลาจิตออกจากกายนี้ กายนี้เหมือนบ้านก็ทิ้งมันไป นี่จิตที่มันชำระกิเลสแล้ว เห็นไหม ตั้งแต่วันสิ้นกิเลสแล้ว มันอยู่ด้วยกันแต่มันไม่มีสังโยชน์ร้อยรัด มันไม่มีการยึดมั่นถือมั่น อยู่ด้วยกันอาศัยกันไป

นี่เป็นภราตา หเว ปญจกขนุชา เป็นภาระหน้าที่รับผิดชอบ แต่ของเรามันเป็นมาร จันธมาร มันไม่ใช่หน้าที่รับผิดชอบ สรรพสิ่งก็เป็นของเรา ร่างกายก็เป็นของเรา ทุกอย่างมันยึดไปหมดไป เวลาตายนี้ตายไปพร้อมกับความยึดมั่นถือมั่น ยังมีความยึดมั่นถือมั่นขนาดไหน ตายไปพร้อมกับความทุกข์ เพราะมีความยึดมั่นถือมั่นมันมีความทุกข์

ตายไปพร้อมกับความปล่อยวาง เห็นไหม เวลาพระอรหันต์ตาย กับปุถุชนตายมันต่างกัน ตรงนี้ ต่างกันที่ว่าพระอรหันต์ตาย เพราะว่ากิเลสมันตายแล้ว รู้เท่ากระบวนการของจิต รู้เท่ากระบวนการของการเกิดและการตาย รู้เท่ากระบวนการของมันหมดเลย ไม่มีสิ่งใดจะมาหลอกล่อได้ มันไปแบบสบายใจ ไปแบบอยู่ก็ได้ ไปก็ได้ตามธรรมชาติ

แต่ของเรามันยึดมั่นถือมั่น วิตกกังวล ความวิตกกังวลนี้เพราะสังโยชน์มันร้อยรัด ความตระหนี่ถี่เหนียว ความยึดมั่นถือมั่นมันร้อยรัด เห็นไหม ตายไปพร้อมกับความคับแค้นใจ ตายไปพร้อมกับความไม่พร้อม ไม่พร้อมที่จะตาย ตายไปพร้อมกับความไม่รู้ตัว คนนอนหลับตายไป หัวใจวายตายไปพร้อมกับความไม่รู้ตัว

แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์ตายนะ สติกับจิตมันพร้อมกันตลอด เพราะการตายนี้จิตมันออกจากร่าง พอจิตออกจากร่าง จิตเคลื่อนที่.. จิตเคลื่อนที่สติมันไม่มีได้อย่างไร? ของมันขยับตัว สติ

มันเป็นอัตโนมัติกับจิตดวงนั้น เห็นไหม มันจะไม่มีวันผลอเค็ดขาด พระโศดาบันตายก็ไม่ผลอไม่ผลอเพราะอะไร?

เพราะพระโศดาบัน คุณางวิสาขานะ นี่หลานตาย หลานเป็นคนที่ทำงานแทน พอหลานตายขึ้นมาเสียใจมาก ร้องให้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า

“วิสาขาเธอเป็นอะไร?”

“ก็หลานตาย หลานตายนี้เสียใจมาก”

“แล้วถ้าโลกนี้ คนที่เขาตายทุกวันนี้เป็นหลานของเธอหมด เธอจะไม่ร้องให้ทั้งวันเลยหรือ?”

สติพินเลย กลับมาหยุดนิ่งเลย เห็นไหม พระโศดาบันมีความผลอสติบ้าง นี่ขนาดว่าหลานตายนะ แต่ถ้าตัวเองตาย จิตมันจะออกจากร่างมันจะสะเทือนหัวใจ

สติมาพร้อม ถ้าสติไม่มาพร้อมนะ พระโศดาบันนี่ ๗ ชาติ คำว่าไม่เกิดอีกแล้ว ไม่เกิดในวัฏฏะ จะเกิดในอีก ๗ ชาติ เพราะสติมันมีกระบวนการการตาย กระบวนการการตายมันไม่ไปตามแรงเหวี่ยงของวัฏฏะ แรงเหวี่ยงของกรรม มันตายแบบพระอริยบุคคล พระโศดาบันตาย พระสัทธาคามิตาย พระอรหันต์ตาย

พระอนาคามีตายอย่างหนึ่ง พระอรหันต์ตายนี้ครบกระบวนการมันจะจบหมด พอมันจบหมด มันรู้ทันจิตหมดมันจะไปไหน? นี่เห็นไหม สิ่งที่เราทำของเรา

“ขอให้มึชรรมะเป็นที่พึงเถิด”

ถ้าใจเรามีชรรมะเป็นที่พึ่งนะ โลกเขาบอกว่าการเกิดการตายนี้ทางการแพทย์พิสูจน์ได้ ชีพจรไม่มี หัวใจหยุดเต้นนี่คือการตาย แต่ถ้าเป็นจิตนะ กระบวนการตายนี้จิตมันตายตรงไหน? จิตมันเคลื่อนที่ ไม่มีอะไรตาย สถานะหนึ่งไปสู่อะไรหนึ่ง เห็นไหม

ถ้ามีกรรมเป็นที่พึงอาศัยแล้ว กระบวนการการตายของทางการแพทย์ ตายไม่ได้ตายตาม
กฎหมาย ตายแล้วนี่ตามกฎหมาย บุคคลทุกสภาพอย่างหนึ่ง ผู้ตายอย่างหนึ่ง แต่จิตมันไม่เคย
ตาย แต่เราไม่รู้ เราไม่เห็น แต่ถ้ามีกรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัย มันรู้ มันเห็น เห็นไหม

นี่ชาติปี ทุกขา การเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง ไม่มีการเกิดอีก ความทุกข์มันจะอยู่บนอะไร?
ความทุกข์อาศัยอะไรเป็นที่อยู่ มารจะอาศัยอะไรเป็นที่อยู่ มันหาที่อยู่ไม่ได้ หัวใจเรามันอยู่ไม่ได้
หัวใจเราก็ปลอดโปร่ง หัวใจเราก็มีความสุขจริง วิมุตติสุข เอวัง